

**MŁODZIEŻOWY
OŚRODEK WYCHOWAWCZY**
ul. Sikorskiego 7a
41-922 RADZIONKÓW
tel. 32 289-01-50. fax 32 289-31-52
NIP 676-10-45-444

Radzionków 09.12.2015

MONR. 0910.013.2015.gk

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2015 -12- 14
ZAL.	NR

Biuro

Rzecznika Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa

Al. Solidarności 77

Dot. KMP.573.13.2015.WS

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie w odpowiedzi na raport informuje, że termin remontu sanitariatów gr. I i II został ustalony na styczeń 2016 roku.

DYREKTOR OŚRODKA

[Signature]
mgr Tomasz STUŁA

URZĄD
MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO

Wydział Edukacji i Nauki

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2015 -12- 03

Zał. NR

RPW/75664/2015 P
Data:2015-12-03

Katowice, 30 listopada 2015r.

EN-NO.5423.24.00028.2015
EN-NO.KW-01553/15

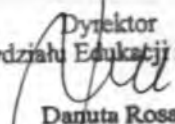
~~Pan
Dyrektor Tomasz Stuła
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
w Radzionkowie~~

Szanowny Panie Dyrektorze

W związku z zaleceniami zawartymi w Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie z dnia 09.11.2015r. sygn. akt KMP.573.13.2015.WS, proszę o pisemną informację dotyczącą terminu i sposobu realizacji przez Pana Dyrektora zaleceń zawartych ww. Raporcie.

Równocześnie zobowiązuję Pana do przeanalizowania budżetu placówki na rok 2016 pod kątem realizacji zawartych w Raporcie zaleceń dotyczących prac remontowych w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie.

Odpowiedź do Wydziału Edukacji i Nauki proszę przekazać w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma.

Dyrektor
Wydziału Edukacji i Nauki

Danuta Rosa

Dw. : Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
tel. +48 (32) 77 40 052
fax -48 (32) 77 40 053
edukacja@slaskie.pl
www.slaskie.pl

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji

Warszawa, 2015 -12- 18

KMP.573.13.2015.WS

**Pan
Tomasz Stuła
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka
Wychowawczego nr 4
ul. Gen Sikorskiego 7a
41-922 Radzionków**

Uprzejmie dziękuję za przesłanie informacji dotyczącej terminu przeprowadzenia remontu sanitariatów gr I i II. Jednocześnie proszę o odniesienie się również do pozostałych zaleceń.

Wojciech Sadownik

Specjalista

KONR. 0910. 014 2015. JK

MŁODZIEŻOWY
OSRODEK WYCHOWAWCZY
ul. Sikorskiego 7a
41-922 RADZIONKÓW
tel. 032 289-01-50 fax 032 289-31
NIP 626-10-65-444

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -01- 19
.....	NR

Radzionków 13.01.2016

Biuro

Rzecznika Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa

Al. Solidarności 77

Dot. KMP.573.13.2015.WS

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie w odpowiedzi na raport informuje, że:

Zalecenie nr 1 jest decyzją kierownictwa placówki wprowadzane w życie. Stworzona jest stosowna procedura wstępnych badań lekarskich w porozumieniu z przychodnią zdrowia, w której leczą się nasze podopieczne. Od grudnia wszystkie nowoprzybyte wychowanki są badane przez lekarza pierwszego kontaktu w pierwszym tygodniu pobytu w placówce.

Zalecenie nr 2 w świetle alarmistycznych informacji przekazanych przez Wicemarszałek Województwa Śląskiego a popartych przez Dyrektora Wydziału Edukacji i Nauki dotyczących z jednej strony złej kondycji finansowej województwa a z drugiej przerostów zatrudnienia w placówkach oświatowych nie może być zrealizowane, gdyż wiązałoby się z zatrudnieniem nowej osoby. Jednak uważam, że zatrudnienie ratownika medycznego w placówce znacznie poprawiłoby jakość opieki medycznej.

Zalecenie nr 3 będzie w miarę możliwości realizowane, acz zważywszy na występujące wśród wychowanek incydenty z udziałem narkotyków, dopalaczy i alkoholu i opieszałość służb mundurowych w udzielaniu pomocy pracownikom pedagogicznym na prośbę podopiecznych takie badania nadal będą wykonywane.

Zalecenie nr 4 jest w trakcie realizacji.

Zalecenie nr 5 zostało uwzględnione i w najbliższym czasie zostanie wprowadzone w życie.

Zalecenie nr 6 ograniczenia nie występują w Statucie i Regulaminie Wychowanek. Informacja, którą kontrolujący posiadali od wychowanek pochodziła sprzed kilku lat i od dawna nie miała zastosowania.

Zalecenie nr 7 nie znajduje zastosowanie, gdyż w placówce nie stosuje się kar grupowych. Informacje, które posiadli kontrolujący pochodziły z zeszłorocznych ustaleń społeczności ośrodka – społeczności czyli wychowanek i dorosłych, które to gremium ustaliło na poprzedni rok szkolny takie konsekwencje za konkretne przewinienie – posiadanie nielegalnego telefonu komórkowego, o którym wiedzą też inne wychowanki.

Ważne jest, by kontrolujący MOW w Radzionkowie zrozumieli specyfikę tego miejsca. Polega ona między innymi na tym, że społeczność reguluje istotne dla wszystkich jej członków sprawy. I nawet, gdy wydają się te regulacje niezgodne z Regulami hawańskimi, czy innym niezwykle ważnym aktem prawnym, są drogą do nauki odpowiedzialności za swoje działania, pozwalają realnie odczuć każdemu członkowi społeczności wagę głosu jaki posiada, uczyć odwagi wypowiadania się i wreszcie

pokazują możliwości partnerskiego współżycia w tak trudnym środowisku jakim jest młodzieżowy ośrodek Wychowawczy.

Zalecenie nr 8 jest bezzasadne, gdyż MOW w Radzionkowie jest jedyną placówką resocjalizacyjną w Polsce, gdzie podopieczni mają stałą i nieskrępowaną możliwość korzystanie z osobistych telefonów komórkowych. Telefony stacjonarne znajdują się w pokojach wychowawców i są to telefony bezprzewodowe. Sytuacje, gdy wychowawca jest obecny przy rozmowie wynikają ze względów wychowawczych i są sporadyczne.

Zalecenie nr 9 ograniczenia zapisane w Regulaminie Wychowanek a tyżące odwiedzin jest zgodne z art.66 § 4 i § 5 upn. Odwiedzać wychowankę może każda wskazana przez nią osoba, ograniczeniu podlega jedynie czas odwiedzin, co jest logiczne i konieczne. Bez owego funkcjonowanie ośrodka i wypełnianie przez pracowników swoich obowiązków względem podopiecznych nie byłoby możliwe. Wyjątek zrobiony jest dla najbliższej rodziny, która zachęcana przez pracowników do współpracy może odwiedzać wychowankę w każdym czasie, nierzadko zdarza się, że rodzice korzystają z nieodpłatnego noclegu na terenie placówki.

Zalecenie nr 10 pracownicy sami, zgodnie z własnymi potrzebami określają kierunki samorozwoju, tak osobistego jak i grupowego. Narzucanie tematyki szkoleń, która i tak jest obecna w pracy wychowawczej uznają za nieuczciwe.

Zalecenie nr 11 tamże zalecenie nr 1

Zalecenie nr 12 jest niemożliwe do realizacji. Stosowanie zalecenia spowoduje ograniczony dostęp większości podopiecznych do usług medycznych, a więc skargę do RPO i RPD, gorszą kondycję zdrowotną wychowanek. Dziwne jest więc proponowanie przez strażnika praw obywatelskich ograniczania owych.

Zalecenie od nr 13 do 15 oraz 17 są zaleceniami finansowymi uzależnionymi od hojności Organu Prowadzącego, gdyż poza zaleceniem 13 pozostałe zalecenia dotyczą inwestycji. Dodać należy, że od wielu już lat postuluję ogrodzenie boiska i zbudowanie bramy wjazdowej do placówki, wszystkie moje prośby były zbywane i odkładane ad calendas Graecas. A jest to zadanie ważne, gdyż taka inwestycja z pewnością poprawiłaby bezpieczeństwo podopiecznych i pracowników. Budowa boiska wielofunkcyjnego jest już przedmiotem rozmów z obecnym kierownictwem Wydziału Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego. Dostosowanie placówki dla osób niepełnosprawnych – w ciągu ostatnich dwudziestu pięciu lat nie mieliśmy takiej podopiecznej – nie jest zadaniem trudnym i wyczerpującym finansowo, należy jednak zadać sobie pytanie o sens takich działań.

Zalecenie nr 16 zostało zrealizowane. Dodać należy, że kontrola pracowników KMP RPO w roku 2013 wskazała na konieczność umieszczenia takich danych dostępnych dla wychowanek. Zalecenie oczywiście zostało zrealizowane, jednak obecni kontrolujący odczuli niedosyt, mimo że Regulaminy dostępne są w każdej grupie wychowawczej i zażyczyli sobie wyeksponowania Regulaminu wychowanek – 19 stron, na tablicy, co jest niewykonalne. Informacje teleadresowe Instytucji chroniących prawa obywatela i dziecka poza ekspozycją w szkole, są dostępne dla podopiecznych także w internecie.

2 powierzenie

DYREKTOR OŚRODKA

mgr Tomasz STUŁA

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.573.13.2015.WS

Pan
Tomasz Stuła
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka
Wychowawczego nr 4
ul. Gen Sikorskiego 7a
41-922 Radzionków

Uprzejmie dziękuję za przesłaną informację dotyczącą zaleceń zawartych w Raporcie przedstawicieli KMP z wizytacji kierowanej przez Pana Dyrektora placówki.

Jako bardzo dobrą wiadomość przyjąłem tą, mówiącą o objęciu nowoprzybyłych wychowanek badaniem wstępnym. Pozwoli to na odpowiednio wczesne wykrycie potrzeb zdrowotnych dziewcząt, ale także udokumentowanie wszelkich obrażeń ich ciała.

W zakresie skrytykowanej praktyki według której przepustka na okres inny niż święta lub ferie może być udzielona pod warunkiem, że w grupie wychowawczej pozostanie co najmniej 6 osób, należy podkreślić, że o stosowaniu tych zasad mówiły nie tylko wychowanki ale także pracownik MOW (co zaznaczono w Raporcie). Jednakże najważniejsze jest, że zgodnie z pismem Pana Dyrektora takie ograniczenia już nie występują.

Chciałbym w dalszym ciągu podtrzymać, stanowisko zawarte w Raporcie dotyczące przeprowadzania testów/badań na obecność alkoholu lub narkotyków w organizmie wychowanek. Poddawanie wychowanek tym badaniom przez personel placówki wykracza poza uprawnienia przyznane im przez obowiązujące przepisy.

Podobnie nie mogę się również zgodzić z wyjaśnieniem nadzorowania przez wychowawcę rozmów telefonicznych względami wychowawczymi czy sporadycznym występowaniem takiej kontroli. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382 ze zm.) czy też inne regulacje nie wyposażyły pracowników mow w takie uprawnienia.

Chciałbym podkreślić, że zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że uprawnień

organów państwowych nie można domniemywać oraz nie mogą być one nabywane w drodze upoważnienia przez uprawniony podmiot. Biorąc to pod uwagę podtrzymuje zalecenie dotyczące zapewnienia intymności nieletnim korzystającym z telefonu placówki.

W dalszym ciągu podtrzymuje zalecenie dotyczące odstąpienia od stosowania kar grupowych. Bardzo dobrym rozwiązaniem jest angażowanie poprzez społeczność wychowanek do kształtowania zasad funkcjonowania w placówce. Jednakże zdecydowanie nie wszystkie aspekty życia w MOW mogą być przez nieletnie regulowane. Kadra placówki, powinna w sposób świadomy i odpowiedzialny takie ograniczenia wprowadzać. W związku z tym nie mogę przyjąć za wystarczające przedstawione przez Pana Dyrektora wyjaśnienie, zgodnie z którym stosowanie przedmiotowych kar daje możliwość regulowania przez społeczność istotnych dla wszystkich spraw i pokazują możliwości partnerskiego współżycia w MOW. Przywołane w przedmiotowym Raporcie standardy międzynarodowe, chociaż nie mają wiążącego charakteru powinny stanowić wskazówki jak postępować z nieletnimi.

Ponadto wydanie zalecenia dotyczącego poszerzenia tematów szkoleń o zagadnienia związane z prawami dziecka w prawie krajowym i międzynarodowym, nie miało na celu kategoryczne narzucenia pracownikom kierunku ich rozwoju zawodowego. W mojej ocenie istotne jest aby personel miał możliwość zapoznania się z standardami opracowanymi przez ciała międzynarodowe stojące na straży praw człowieka. Instytucje takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych czy Rada Europy posiadają bogaty dorobek w zakresie tworzenia i upowszechniania standardów z zakresu praw człowieka. Można przyjąć, że możliwość zapoznania się z tym dorobkiem przyczyniłaby się do pogłębienia wiedzy personelu i pomogłaby we właściwym rozwiązywaniu problemów wynikających z codziennej pracy z nieletnimi.

W zakresie stosowanych w kierowanym przez Pana dyrektora MOW szablonowych zgód rodziców/opiekunów prawnych na leczenie chciałbym ponownie zaznaczyć, że lekarz może przeprowadzić badanie lub udzielić innych świadczeń zdrowotnych, po wyrażeniu zgody przez pacjenta (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz.1634 j.t. z późn. zm., dalej: ustawa). Zgoda pacjenta ma nastąpić ex ante, przed przystąpieniem przez lekarza do danej czynności (zob. D. Dziubina, Prawny charakter zgody pacjenta na zabieg leczniczy w świetle art. 192 Kodeksu karnego, CzPKiNP 2000, z. 2, s. 39). Zaznaczyć należy, że zgoda pacjenta musi być uprzednio poprzedzona udzieleniem mu przystępnej informacji dotyczącej badania i zabiegu oraz ewentualnych ich konsekwencjach czy możliwych innych metodach działania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r. sygn. III CSK 227/11, w: LEX nr 1211885, Biul.SN 2012/7/13). Należy także zwrócić uwagę, że wychowanka, który ukończyła 16 lat, również musi wyrazić zgodę na badanie i zabieg medyczny (art. 32 ust. 5

ustawy). Jeżeli zachodzi potrzeba jedynie zbadania małoletniego pacjenta, to zgodę może wyrazić także opiekun faktyczny, czyli również pracownik MOW (art. 32 ust. 3 ustawy). W przypadku badania stwarzającego podwyższone ryzyko czy zabiegu medycznego, w razie niemożności porozumienia się z opiekunem prawnym dziecka, należy w tej sprawie wystąpić do sądu opiekuńczego, w którego okręgu czynności te mają być wykonane (art. 32 ust. 2 ustawy). Nie trzeba tego robić tylko w przypadku, w którym pacjent wymaga niezwłocznej pomocy lekarskiej lub istnieje bezpośrednio niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała czy ciężkiego rozstroju zdrowia pacjenta (art. 33 ust. 1 albo art. 32 ust. 9 w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy). Przywołane przepisy nie pozostawiają wątpliwości, że blankietowa zgoda rodzica/opiekuna prawnego nie ma żadnej mocy prawnej. Realizacja powyższych przepisów nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia nieletnich, gdyż ustawodawca uwzględnił sytuację kiedy decyzję co do badań może podjąć opiekun faktyczny oraz kiedy zgoda nie jest wymagana.

Chciałbym podkreślić, że podstawą wystosowania zalecenia dotyczącego wywieszenia regulaminu miało na celu zapewnienie wychowankom nieskrępowanego dostępu do tekstu tego dokumentu. W czasie wizytacji nieletnia, która chciałaby przeczytać regulamin musiała zwrócić się do wychowawcy grupy, gdyż to te osoby dysponowały tekstami. Realizacja zalecenia nie musi polegać na wywieszeniu 19 stron na tablicach informacyjnych, wystarczy aby tekst tego dokumentu był przechowywany w ogólnodostępnym miejscu, tak aby zapoznanie się z nim nie wymagało zgody personelu MOW.

Mając to na uwadze zwracam się do Pana Dyrektora o ponowne zajęcie stanowiska we wskazanych powyżej sprawach.

Wojciech Szadownik

Specjalista

MOWR.0910.03.2016 JK

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -03- 03
Zał. 7	NR

Radzionków 29.02.2016

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Dot. KMP.573.13.2015.WS

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 lutego 2016 roku po raz kolejny zajmuję stanowisko w sprawie zaleceń, mając nadzieję, że leksykalne znaczenie słowa „zalecenie” nie zmieniło swej istoty, a moje kolejne „stanowisko” zakończy wymianę uwag.

W celu uwspólnienia stanowiska przyjąłem założenie, że Panu, podobnie jak mnie, zależy na dobru podopiecznych MOW w Radzionkowie. Dobru rozumianemu jako dbanie o najlepiej pojęty interes wychowanki oraz jako wszechstronna pomoc dydaktyczna, wychowawcza, psychologiczna i socjalna mająca na celu umożliwienie spełnionego uczestnictwa w życiu społecznym i rodzinnym.

Odnosząc się do zaleceń informuję, iż nie jest prawdą lansowana przez Pana teza, iż pobieramy od rodziców/opiekunów prawnych li tylko blankietowe zgody na leczenie, które są podstawą do leczenia naszych podopiecznych. Każdorazowy pobyt wychowanki w szpitalu, bądź sytuacja zdarzenia medycznego, gdzie lekarz uznaje konieczność uzyskania zgody rodzica/opiekuna prawnego, kończy się uzyskaniem takiej zgody. Dzieje się tak z inicjatywy

lekarza i pracownika placówki –pedagoga lub wychowawcy pracującego bezpośrednio z wychowanką.

Wczytując się w treść Pana zaleceń można odnieść wrażenie, iż nasze podopieczne leczone są „na siłę”, bez ich świadomego udziału i bez zgody rodzica z jednej strony, z drugiej zaś nie dbamy odpowiednio o życie i zdrowie wychowanek, gdyż nie poddajemy ich wstępnemu badaniu lekarskiemu. Tu pojawia się oczywista pytanie, gdzie pracownik BRPO posiadał wiedzę o konieczności przeprowadzania badań wstępnych osobie, która deklaruje, że jest zdrowa i jakie akty prawne legły u podstaw takiego zalecenia?

Kończąc wątek opieki medycznej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie informuję, iż stan obecny pozostanie bez zmian. To znaczy lekarz jako osoba uprawniona będzie każdorazowo decydował o konieczności uzyskania zgody rodzica/opiekuna prawnego na podjęcie leczenia. Natomiast jeżeli uzna Pan, iż naruszane jest prawo podopiecznych do dostępu do pomocy medycznej, bądź jest owa opieka stosowana ponad miarę chętnie poddam się procedurze prawnej, która ustali czy należycie chronię zdrowie wychowanek.

Kolejnym zaleceniem w stosunku do którego zajmuję stanowisko, jest informacja o stosowaniu w placówce kar grupowych. Podkreślam raz jeszcze, że w MOW w Radzionkowie nie są stosowane kary grupowe. Jako dyrektor placówki i współtwórca obecnego systemu uważam, że jednym z czynników wpływających na tworzenie się w placówkach zamkniętych „drugiego życia” jest stosowanie podziału my-wy i wprowadzanie arbitralne kar, np. kar grupowych. Funkcjonowanie systemu opartego na partnerskiej relacji i regulowanego w jego najistotniejszych sprawach przez społeczność korekcyjną jest podstawą dobrej zmiany, która zachodzi na poziomie emocji i wartości, nie zaś na

behawioralnym poziomie zachowań. Mam pełną świadomość, że dla osób kontrolujących, którym absolutnie obca jest idea partnerskiej koegzystencji dorosłego i młodego człowieka, dużo bardziej wygodna do sprawdzania jest fasada, nie zaś istota zmiany. Jednak jako osoba odpowiedzialna za realną pomoc podopiecznym uznaję Pana zalecenie za nieadekwatne dla MOW w Radzionkowie i nadal w sprawach istotnych dla naszej społeczności będzie decydował ogół jej członków.

Jako gospodarz spotkań społeczności zapraszam Pana do udziału w owej. Może być to ożywcze doświadczenie w żmudnej pracy kontrolera a nowe spojrzenie na to, jak mogą kształtować się relacje w placówce resocjalizacyjnej pomiędzy podopiecznymi i dorosłymi być może odsłoni przed Panem nowe obszary badań.

Do niniejszych wyjaśnień pozwalam sobie dołączyć materiał na temat zasad tworzenia i funkcjonowania społeczności korekcyjnej oraz zasad funkcjonowania placówki resocjalizacyjnej wydany przez Towarzystwo Psychoprofilaktyczne w Warszawie, którego jestem skromnym współautorem.

Zalecenie dotyczące wzbogacenia tematyki szkoleń o zakres praw dziecka, zakłada, co niezwykle smutne, że przyjął Pan a priori punkt widzenia taki, iż pracownicy MOW w Radzionkowie z powodu braku udziału w instytucjonalnych szkoleniach, nie posiadają wiedzy na ten temat. To niezwykle krzywdzące założenie. Raz jeszcze podkreślę, iż tworząc indywidualne plany doskonalenia zawodowego każdy pracownik pedagogiczny kieruje się potrzebami podopiecznych i własnymi.

Zalecenie dotyczące wywieszenia Regulaminu Wychowanek w miejscu ogólnodostępnym świadczy o tym, że mimo spędzenia w placówce kilku godzin,

nie dostrzegł Pan, iż jedynym ogólnodostępnym dla każdej wychowanki miejscem jest pokój wychowawców. Dziewczęta każdej grupy wychowawczej mają nieskrępowany dostęp do regulaminów czekających na nie w pokojach wychowawców. Po kontroli ze strony pracowników BRPO oczywiście wywiesiliśmy Regulamin Wychowanek w miejscu ogólnodostępnym czyli na tablicy Społeczności Ośrodka. Przetrwiał tam jeden tydzień i zniknął. Żeby uspokoić wątpliwości dotyczące braku dostępu, a co za tym idzie braku znajomości Regulaminu Wychowanek informuję, że w dniu 10 lutego br. odbył się w placówce konkurs „Znam Regulamin Wychowanek” i dziewczęta wykazały się genialną znajomością Regulaminu tak w zakresie praw i obowiązków jaki i konsekwencji zachowań sprzecznych z Regulaminem.

Zalecenie dotyczące zakazu wykorzystywanie alkomatu i testów na obecność substancji psychoaktywnych przez wychowawców w sytuacji podejrzenia przyjęcia takowych będziemy honorowali.

Ostatnim zaleceniem do którego się odnoszę jest fakt rzekomej kontroli rozmów telefonicznych przez wychowawców. Po raz kolejny informuję, że MOW w Radzionkowie jest jedynym młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym w Polsce, w którym podopieczne mają nieskrępowaną możliwość korzystania z telefonów komórkowych po zajęciach szkolnych. Wedle mej wiedzy na chwilę obecną wszystkie wychowanki posiadają osobiste telefony komórkowe, zaś telefony stacjonarne w pokojach wychowawców są bezprzewodowe i w sytuacji, gdy wychowanka potrzebuje intymności w trakcie rozmowy, bo zamawia partię substancji psychoaktywnej, umawia się na płatne świadczenie usług seksualnych, planuje ucieczkę z placówki lub chce zemścić się na domniemanym sprawcy swoich problemów, zawsze może poprosić o zgodę na

opuszczenie pokoju wychowawców ze słuchawką w rękę. Powyższe przykłady tematów rozmów nie są aktem złośliwości z mojej strony a zwykłym przytoczeniem przykładów, w których wychowawcy dbając o prawo do prywatności nie mieli możliwość zapobieżenia czynom zabronionym dokonywanym przez nasze podopieczne a wszystko okazywało się po fakcie. Niemniej szanując prawo do prywatności dziewcząt nie zaprzestaliśmy i nie zaprzestaniemy w przyszłości dbałości o ich prawa, bo wierzymy, że okazując szacunek dla praw uczymy szacunku.

Problem rzekomej kontroli rozmów telefonicznych w mojej ocenie jest wydumany i nieprawdziwy, bo nie występuje w prowadzonej przeze mnie placówce.

Kończąc pragnę wyrazić nadzieję, iż wymiana zaleceń i odniesień do zaleceń usatysfakcjonowała Pana, jako kontrolera. Nie umniejszając jakości kontroli dokonywanej przez pracowników BRPO serdecznie zapraszam Pana, jak również inne osoby zainteresowane, tym jak naprawdę jest w MOW w Radzionkowie do wizyty kilkudniowej. Tylko realne przeżycie wraz z dorosłymi i podopiecznymi kilku dni w placówce może dać odpowiedź na to, czy system stworzony przez nas, a jest to, proszę wierzyć, system unikalny w skali kraju, służy rozwojowi podopiecznych i przygotowuje dziewczęta do roli dorosłego w społeczeństwie otwartym.

Już dawno porzuciliśmy w placówce budowanie wsi potiomkinowskich na rzecz prawdy, która często jest trudna do zrozumienia dla osób postronnych, jednak zdaniem naszej społeczności służy efektywnie pomocy.

DYREKTOR OŚRODKA
mgr Tomasz STUŁA

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.573.13.2015.WS

Pan

Wojciech Saluga

Marszałek Województwa Śląskiego

ul. Ligonía 46

40-037 Katowice

Szanowny Panie Marszałku,

Dnia 16 września 2015 r. pracownicy Zespołu Krajowy Mechanizm Prewencji w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzili wizytację Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie.

Przedstawiciele KMP opierając się na dokonanych ustaleniach sformułowali zalecenia. W korespondencji, która prowadzona była po przesłaniu przedmiotowego Raportu, dyrektor placówki odmówił realizacji niektórych z nich.

Jednym z takich zaleceń było to, aby każda nowa wychowanka była przebadana przez lekarza w pierwszych dniach pobytu, po przeprowadzeniu wstępnej oceny przez pielęgniarkę. W ocenie wizytujących konieczna jest ocena stanu zdrowia nieletniej, wykrycie ewentualnych obrażeń ciała, schorzeń, zwłaszcza w zakresie układu ruchu, krążenia i układu oddechowego.

Dyrektor placówki w odpowiedzi z dnia 13 stycznia 2016 r. poinformował, że wszystkie wychowanki przybyłe do MOW od grudnia 2015 objęte będą badaniami wstępnymi. Jednakże w kolejnym piśmie zakwestionował potrzebę przeprowadzania takowych badań pytając: *Tu pojawia się oczywista pytanie, gdzie pracownik BRPO posiadał wiedzę o konieczność przeprowadzania badań wstępnych osobie, która deklaruje, że jest zdrowa i jakie akty prawne legły u podstaw takiego zalecenia ?*

Biorąc pod uwagę jak istotne jest wczesne wykrycie problemów zdrowotnych i obrażeń ciała wychowanek, konieczne, w mojej ocenie, jest przeprowadzanie wstępnych badań medycznych. Na potrzebę zapewnienia wychowankom badań profilaktycznych wskazują m.in. Zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy: Zalecenie 71.: *Młodociani powinni*

otrzymywać profilaktyczną opiekę medyczną i edukację w zakresie zdrowia oraz Zalecenie 75. Opieka zdrowotna w instytucjach dla nieletnich nie powinna ograniczać się do leczenia chorych pacjentów, ale powinna być rozszerzona na medycynę społeczną i profilaktykę oraz nadzorowanie żywienia. Istotną rolę badań profilaktycznych i edukacji zdrowotnej w placówkach dla nieletnich podkreśla także Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT) w Dziewiątym Sprawozdaniu Ogólnym [CPT/Inf (99) 12]: Rola służby zdrowia w każdym miejscu pozbawienia wolności nie powinna ograniczać się do leczenia pacjentów z dolegliwościami; powinna natomiast obejmować także zadania związane z medycyną społeczną i profilaktyką. W związku z tym Komitet pragnie podkreślić dwa aspekty o szczególnym znaczeniu dla nieletnich pozbawionych wolności, mianowicie kwestię odżywiania oraz zapewnienie edukacji zdrowotnej (par.41).

Innym zaleceniem kwestionowanym przez dyrektora, było to, oparte na informacjach przekazanych przez wychowanki i pedagog szkoły. Zgodnie z ich relacjami w czasie wizytacji w placówce obowiązywała zasada, według której przepustka na okres inny niż święta lub ferie może być udzielona pod warunkiem, że w grupie wychowawczej pozostanie co najmniej 6 osób. Pracownik MOW zaznaczyła, że podyktowane to jest koniecznością zachowania ciągłości pracy wychowawcy. Przedstawione wytłumaczenie nie znajduje zrozumienia przedstawicieli Mechanizmu. W sytuacji kiedy nieletnia uzyskała zgodę sądu na wyjazd, nie ma przeciwwskazań ze względu na jej zachowanie w placówce wyjazd ten powinien się odbyć. Ograniczenie możliwości opuszczenia ośrodka z uwagi na potrzebę zapewnienia pracy wychowawcy wydaje się wyjątkowo krzywdzące oraz całkowicie nieuzasadnione.

W odpowiedzi dyrektor MOW wskazał, że zasada ta stosowana była kilka lat temu i już w placówce nie obowiązuje. Ponieważ ustalenia przedstawicieli KMP wskazują jednak, co zaznaczono w Raporcie, że ograniczenie to w czasie wizytacji wciąż było wykorzystywane, konieczne jest jednoznaczne rozstrzygnięcie tej sprawy.

Kolejne kwestionowane przez dyrektora MOW zalecenie dotyczyło stosowania odpowiedzialności zbiorowej. W dniu wizytacji na korytarzu, na tablicy informacyjnej zamieszczone pismo zatytułowane *nasze wspólne sprawy*. W treści tego dokumentu można m.in. przeczytać, że *jeżeli o nielegalnym telefonie (komórkowym) w grupie wiedziata choćby jedna osoba traci ona telefon na okres czterech tygodni, reszta grupy natomiast na okres dwóch tygodni*. O stosowaniu odpowiedzialności zbiorowej informowały także wychowanki w rozmowach z przedstawicielami KMP. Przywołana regulacja wprowadza odpowiedzialność zbiorową. Karanie zbiorowe jest niewłaściwym traktowaniem i nie powinno mieć miejsca. Zgodnie z zaleceniami Komitetu Ministrów Rady Europy kary

zbiorowe uznane zostały, obok kar cielesnych i karania poprzez umieszczanie w ciemnej celi za zabronione formy nieludzkiego i upokarzającego karania (Reguła 95.2).

Dyrektor w odpowiedzi na raport poinformował, że *społeczność reguluje istotne dla wszystkich jej członków sprawy. I nawet, gdy wydają się te regulacje niezgodne z Regulami hawańskimi, czy innym niezwykle ważnym aktem prawnym, są drogą do nauki odpowiedzialności za swoje działania, pozwalają realnie odczuć każdemu członkowi społeczności wagę głosu jaki posiada, uczą odwagi wypowiedania się i wreszcie pokazują możliwości partnerskiego współżycia w tak trudnym środowisku jakim jest Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy.*

W następnym piśmie zaznaczyliśmy, że bardzo dobrym rozwiązaniem jest angażowanie poprzez społeczność wychowanek do kształtowania zasad funkcjonowania w placówce. Jednakże zdecydowanie nie wszystkie aspekty życia w MOW mogą być przez nieletnie kreowane. Kadra placówki, powinna w sposób świadomy i odpowiedzialny takie ograniczenia wprowadzać. W związku z tym nie mogłam przyjąć za wystarczające przedstawione przez dyrektora wyjaśnienie, zgodnie z którym stosowanie przedmiotowych kar daje możliwość regulowania przez społeczność istotnych dla wszystkich spraw i pokazują możliwości partnerskiego współżycia w MOW. Przywołane w przedmiotowym Raporcie standardy międzynarodowe, chociaż nie mają wiążącego charakteru powinny stanowić wskazówki jak postępować z nieletnimi.

Dyrektor w odpowiedzi nie uznał przedstawionych argumentów i podkreślił, że *uznaję (...) zalecenie za nieadekwatne dla MOW w Radzionkowie i nadal w sprawach istotnych dla naszej społeczności będzie decydował ogół jej członków.*

Biorąc pod uwagę stanowisko dyrektora MOW zwracam się do Pana Marszałka o spowodowanie realizacji powyższych zaleceń.

2 przesłaniem

Do wiadomości:

Pan
Tomasz Stuła
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego nr 4
ul. Gen Sikorskiego 7a
41-922 Radzionków

DYREKTOR ZESPOŁU
Justyna Róża Lewandowska
Justyna Róża Lewandowska

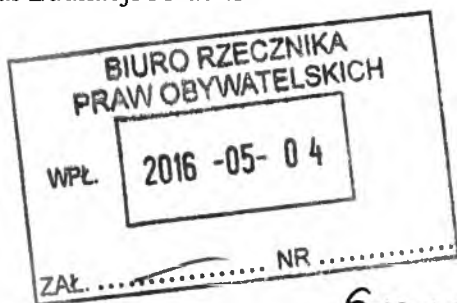
Katowice, 27 kwietnia 2016 r.

URZĄD
MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO

EN-NO.5423.14.00007.2016
EN-NO.KW-00287/16

Wydział Edukacji i Nauki

**Pani
Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
w Biurze Rzecznika Praw
Obywatelskich**

Szanowna Pani Dyrektor

Uprzejmie informuję, że w związku z pismem nr KMP.573.13.2015 WS z dnia 11.04.2016r. Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Krajowego Mechanizmu Prewencji w sprawie braku realizacji przez Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie zaleceń przedstawionych przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji w Raporcie po przeprowadzonej wizytacji w dniu 16 września 2015r., zwróciłam się z prośbą do Dyrektora MOW o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji.

O podjętych ustaleniach zostanie Pani niezwłocznie powiadomiona.

Z pozdrowieniami

Dyrektor
Wydziału Edukacji i Nauki
Danuta Rosa
Danuta Rosa

ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
tel. +48 (32) 77 40 052
fax +48 (32) 77 40 053
edukacja@slaskie.pl
www.slaskie.pl

RPw/30207/2016 P
Data:2016-05-19

Katowice, 16 maja 2016 r.

EN-NO.5423.14.00007.2016
EN-NO.KW-00338/16

WICEMARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO

Aleksandra Skowronek

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -05- 19
ZAL.	NR

Pani
Julia Roża Lewandowska
Dyrektor
Zespołu Krajowego Mechanizmu
Prewencji w Biurze Rzecznika Praw
Obywatelskich

Szanowne Pani Dyrektorko

W odpowiedzi na pismo nr KMP.573.13.2015 WS z dnia 11.04.2016 r., Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Krajowego Mechanizmu Prewencji w sprawie sposobu realizacji przez Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego Radzionkowie zaleceń przedstawionych przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji w Raporcie po przeprowadzonej wizytacji w dniu 16 września 2015r., uprzejmie informuję, że Dyrektor wymienionej placówki złożył wyjaśnienia w piśmie z dnia 02.05.2016 r. sygn. akt MOWR.0910.04.2016.JK skierowanym do Wydziału Edukacji i Nauki Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie zapewnił, że zalecenie wizytujących dotyczące badań lekarskich wychowanki zaraz po przyjęciu do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego jest realizowane w placówce od grudnia 2015r. Badania oceny stanu zdrowia realizuje lekarz pediatra w pierwszym tygodniu pobytu podopiecznej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym. Zalecenie to jest zatem honorowane w placówce.

W kwestii zarzutu ograniczenia praw wychowanek do wyjazdów na przepustki, Dyrektor MOW zapewnił, że w placówce nie stosuje się regulacji ograniczających prawa wychowanek do przepustek jakie zarzucają mu wizytujący.

Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
tel. +48 (32) 207 82 87
fax +48 (32) 207 82 88
a.skowronek@slaskie.pl
www.slaskie.pl

W stosunku do zarzutu o stosowanie kar grupowych wobec wychowanek, Dyrektor stwierdził, że w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym nie są stosowane kary grupowe.

Dyrektor zapewnił również, że „wszystkie zalecenia wymienione w piśmie do Marszałka Województwa Śląskiego są w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym wprowadzone w życie”, a zalecenia „(...) kontrolujących były przedmiotem wielkiej analizy tak kierownictwa placówki, jak i jej wszystkich pracowników pedagogicznych. Bardzo poważnie traktujemy kwestie zapewnienia podopiecznym możliwości korzystania z pełni przysługujących im praw.”

Wyrażam nadzieję, że Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie uznaje racje przedstawicieli Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji i wywiąże się z realizacji wszystkich zaleceń zgodnie z deklaracją złożoną w wymienionym piśmie z dnia 2.05. 2016 r.

2 powołanym

WICEMARSZAŁEK

Aleksandra Skowronck